



DE SISTE KRISTNE I IRAK?

Irak: Kan ødelagt tillit og vandaliserte hjem repareres etter IS? **2, 4-11**
Flukten fra Nord-Koreas helvete **12** | Forandret for livet i Libanon **20**
Myanmar: Barn tvinges til å bli buddhister **14** | Ed Brown: – Gleder meg **16**



'IRAK UTAN KRISTNE FARLEG FOR VESTEN'

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN

– Kva er situasjonen for kristne i Irak, Nicodemus Daoud?

– Dersom Midtausten blir tømt for kristne, er det farleg for Midtausten. Men eg trur ikkje Vesten veit kor farleg dette også er for Vesten. Vesten har dei kristne røtene sine i Midtausten. Den som får røtene kutta, dør.

– Kva gjer de for dei som framleis er i Irak?

– Vi hjelper folk tilbake til byar på Ninive-sletta. Ingen kristne vil tilbake til Mosul. Men dagleg seier vi farvel til nye familiar som dreg ut av landet. Dei har mista håpet for landet, dei vil skaffa barna ei framtid. Difor vil dei leva i fred.

– Kva fører utvandringa til?

– Den er eit stort tap for den syrisk-ortodokse kyrkja og for landet. Irak er fedrelandet vårt. For oss er dette eit heilagt land. Dreg vi til

Vesten har dei kristne røtene sine i Midtausten. Den som får røtene kutta, dør.

Vesten, har vi etter kvart ingenting. I Argentina er det eit stort samfunn av folket vårt, men til påskegudstenesta kjem det berre ein handfull. Dei som dreg, mistar språket, både arameisk og arabisk, dei mistar liturgien som har følgt oss og hjelpt oss gjennom hundreåra. I Vesten blir dei kanskje lukkelege no. Men framtida

Framtid for kristne i Irak?

Sommaren 2014 kom marerittet til Mosul og byane på Ninive-sletta i Nord-Irak. Svartkledd IS-krigarar storma byar og landsbyar med valdsregimet sitt. Det gjekk hardt ut over alle som ikkje trudde på kalifatet. Mange kristne flykta frå landet. Snart fire år etter har nokre tusen kristne som blei flyktningar i eige land, vendt tilbake til heimane sine. Er det ei framtid for kristne i Irak? På side 4-11 kan du møta folk som lever midt i dramaet.

Johannes Morken
Redaktør
jm@stefanus.no



Nicodemus Daoud (42)

- Erkebiskop av Mosul, Den syrisk-ortodokse kyrkja, i Nord-Irak
- Flykta som siste biskop då IS okkuperte byen i juni 2014
- Leier kyrkja frå Erbil, i den sjølvstyrte Kurdistan-regionen
- Deltok på fakkeltøget i Oslo 2015

er usikker. Her i Irak har folket vårt vore frå før Kristus, og vi har vore kristne her i 2000 år. Her kjem folk til prest eller biskop for å få velsigning, i Vesten seier dei berre «hei».

– Kva treng de?

– Vi treng hjelp til å bli verande, til å byggja på tradisjonar og til å byggja oppatt hus og kyrkjer, hjelp til å gje folket håp. Eg ber Donald Trump seia til dei kurdiske og irakiske styresmaktene at han vil verna dei kristne i Ninive. Han treng ikkje senda soldatar, men gje eit klart signal om at han vil verna oss dersom det trengst. Men han seier det ikkje.

– Kva er håpet ditt?

– Eg har håp i Gud, ikkje i menneske. Eg har håp i Jesu oppstandelse. Eg bed Gud gripa inn den dagen Han bestemmer. Tenk ikkje først og fremst på katedralane våre, sjølv om dei er øydelagde. Vi byggjer nye kyrkjer. Tenk på folket. Gud testar trua vår, men han går ikkje frå oss.

Magasinet
stefanus

Utgiver:
Stefanusalliansen

Adresse:
Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no
www.stefanus.no

Telefon:
23 40 88 00

Ansvar. redaktør:
Hilde Skaar Vollebæk,
konst. generalsekretær

Redaktør:
Johannes Morken

Redaksjon:
Birgitte Moe Olsen
Thea Haavet

Design:
Tyde: Bendik Schøien

Trykk:
Kai Hansen Trykkeri

Forsidefoto:
Fra Mar Mattai i Irak,
Pål Brenne

Opplag:
16 400

Gavekonto:
3000 14 57922

Styreleder:
Gunnar Dehli

Repr.skapsleder:
Karin Riska



Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon, med særlig vekt på trosfrihet og på misjon der trosfriheten aktivt motarbeides.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger uttrykkes i lederartikler og kommentarer skrevet av staben.

For givere og abonnenter: Vi følger personopplysningsloven.

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

NEDERLAG, MARTYRIUM OG VEKST

Stefanusalliansen låner navnet til den første kristne martyr Stefanus. Men utover bibelske beretninger, opptar martyrfortellinger i liten grad norske kristnes oppmerksomhet. I den koptisk-ortodokse tradisjonen i Egypt har derimot martyriet vært en så sentral del av kirkens historie at den koptiske tidsregningen starter i år 284. Det var året da den romerske forfølgelsen under keiser Diokletian brøt ut.

I dag refererer mange kristne i Egypt også til datoen 15. februar 2015 når de snakker om martyrer. Ikke lenger som kun et historisk fenomen, men en hendelse som skaket også vår del av verden. Gjennom en nøye registrert videoproduksjon ble drapene på 20 egyptiske koptere kringkastet av terrorgruppen IS. Sammen med dem gikk også en ghanesisk mann frivillig i døden. «Deres Gud er min Gud» var svaret han gav da han fikk valget mellom halshugging eller å benekte sin nye tro på Jesus.

For hver kjent martyr i både nåtid og fortid, finnes det utallige ukjente nesten-martyrer.

Tilgivelse

Målet med den filmatiske fremstillingen av drapene var å skape mest mulig frykt og få terroristene til å fremstå som mektige og seirende. Men et enda sterkere inntrykk brente seg fast, da de etterlatte familiemedlemmene gikk ut på egyptisk fjernsyn og forkynte at de tilga drapsmennene og ba om at de måtte vende om fra sine onde handlinger. Flere av de pårørende takket terroristene for at de filmet ofrenes vitnesbyrd i dødsøyeblikket. Nå er de sikre på at deres kjære sønner og brødre er hos Gud. Alle de 21 ofrene regnes som martyrer i den koptiske kirke, og har fått sin minnedag 15. februar.



Ikonet av de 21 martyrene er malt av Tony Rezk i 2015.

Samme landsby

Syv av ofrene var fra samme lille landsby, El Our i provinsen El Minya. Egyptiske myndigheter har betalt for byggingen av en ny kirke som bærer deres navn. I disse dager venter de pårørende på at de dødes levninger skal frigis og bli begravet i denne kirken.

Samtidig åpner også Stefanusbarna snart en barnehage i den samme landsbyen. Mama Maggie, Stefanusalliansens partner, kjente godt fem av de drepte fra El Our. To av dem hadde vært ledere i Stefanusbarnas arbeid, men så seg nødt til å reise til Libya for å hjelpe familien økonomisk. Den opplæringen de fikk gjennom Stefanusbarna, viste seg å holde også i møte med døden.

Nesten-martyrer

For hver kjent martyr i både nåtid og fortid, finnes det utallige ukjente nesten-martyrer. Mennesker som likevel ikke holder fast i møte med ekstrem vold og dødstrusler, som benekter og kanskje slipper unna. Ved siden av martyrenes mirakuløse standhaftighet er det et annet like stort mysterium: Kirken er bygget på Stefanus sitt vitnesbyrd, men også på Peter, klippen, som i første omgang sviktet fullstendig.

Noen av Stefanusalliansens partnere står tett på etterlatte etter ofre for dødelig forfølgelse. Andre bærer også den tunge byrden med sjelesorg og omsorg overfor dem som ikke ble martyrer. Håpet ligger i at både nederlag og martyrium kan gi grobunn for hellig vekst.



Hilde Skaar Vollebæk

■ Hilde Skaar Vollebæk
Konstituert generalsekretær

Synspunkter på lederen?
Send dem til hsv@stefanus.no

Presten Yusuf var klar til å bli martyr dersom IS-terroristane hadde klart å koma seg fram til det over 1600 år gamle klosteret.

‘VESTEN BRYR SEG IKKJE OM OSS’

IRAK: TEKST, JOHANNES MORKEN; FOTO, PÅL BRENNE

– Herfrå kunne vi sjå IS-forsøka på å nedkjempa dei kurdiske styrkane, seier fader Yusuf med utsikt over Ninive-sletta. Han heldt stand på klosteret, klar til å dø.

» Eg seier at innan fem år, ikkje ti, vil Irak vera heilt tømt for kristne, dersom det ikkje blir ei løysing som gjev oss tryggleik.
Fader Yusuf

I ei fjellside over Ninive-sletta i Irak har Mar Mattai-klosteret klora seg fast sidan det vart grunnlagt i år 361. Dette er eit av dei eldste som framleis er i bruk. Klosteret vart grunnlagt av Sankt (Mar) Mattai (Matteus). Han hadde kring 30 år tidlegare flykta frå romersk forfølgning av kristne i eit område som i dag ligg aust i Tyrkia.

Klosteret har klart seg anten mongolar, muslimar eller britar har herska på Ninive-sletta. Dette er ei slette med lang bibelsk historie – profeten Nahum, som spådde Ninives fall, er gravlagt i ein landsby ikkje langt unna. Ninive låg nær dagens Mosul, den største byen i Nord-Irak. Ninive-sletta er i dag eit kjerneområde for kristen busetnad i Irak.

Men snart kan det vera slutt.

Broren drepen

Fader Yusuf kom som munk frå Mosul til klosteret Mar Mattai tidleg i 2006. I mai same året blei broren skoten ned og drepen av islamistiske terroristar i heimbyen. Heile familien flykta til Kurdistan, den sjølvstyrte regionen i Nord-Irak.

Drap på kristne i 2006 og 2007 både i Mosul og Bagdad førte til at mange kristne drog frå landet. I 2007 og 2008 bygde Mar Mattai-klosteret tre nye landsbyar for kristne som hadde flykta, like nedanfor klosteret.

Barbariet i Mosul

Det er kveld på Mar Mattai. Frå klosteret oppe i fjellsida ser vi mot sørvest lysa frå Mosul, knapt tre mil unna. Det vi ser er den delen av byen som ligg aust for elva Tigris. Bydelen vest for Tigris er øydelagt og har knapt eit einaste lys.

I juni 2014 klarte 300 svartkledd IS-krigarar å overta Mosul med grufull vald og ekstremistiske trugsmål. Titusenar av irakiske soldatar flykta og etterlet seg våpen som IS overtok – og let sunnimuslimar, sjiamuslimar og kristne klara seg åleine mot terrorregimet.

Kristne fekk valet mellom å flykta, bli drepne eller konvertera til islam. Kvar einaste kristne drog frå alt dei hadde. Til Mar Mattai kom 60 kristne familiar. Også mange muslimar og yezidiar flykta frå barbariet.

I august invaderte IS-terroristar byar og landsbyar på Ninive-sletta. Dei kristne som ikkje kom seg ut av landet, fekk vern i den sjølvstyrte kurdiske regionen, som flyktningar i eige land – i hus eller flyktningleirar.

Dei einaste som stod imot IS-brutaliteten denne blodige sommaren, var peshmerga-styrkane til den kurdiske sjølvstyreregjerinnga. På vegen rett nedanfor Mar Mattai-klosteret, like ved dei nye kloster-landsbyane, prøvde IS-krigarar fleire gonger å nedkjempa dei kurdiske styrkane. Hadde IS klart det, ville den nokså nye og asfalterte vegen opp dalsida til Mar Mattai-klosteret ligge vid open for nådelause IS-krigarar.

Martyr

Nokre få munkar var tilbake saman med éin familie.

– Vi kunne sjå IS-angrepa nede på vegen, dei kom ofte når det var dårleg ver, seier fader Yusuf. Han er i dag ein av dei fem munkane som held til på Mar Mattai saman med biskopen for klosteret og dei næraste landsbyane.

– Eg var klar til å bli drepen dersom IS kom, seier fader Yusuf og legg til:

– Heilt frå vi var små har eg vore misunneleg på storebroren min. Som den førstefødde var han alltid favoritten i familien. Og då han blei martyr, ville også eg gjerne bli det. Det største for kristne er å bli martyrar, slik apostlane blei det.

I kyrkja på klosteret startar dagen alltid med ein halvtimes morgonbønn, med tekstar særleg frå salmane. Bønerytmen går gjennom dagen, slik den har gjort gjennom hundreåra. Til klosteret kjem menneske som vil be, søkja råd eller få hjelp.

I hylla på kontoret til fader Yusuf står eit apparat for å måla blodtrykket. Munken har utdanning som mekanisk ingeniør og arbeidde i yngre dagar også ei tid på eit apotek. Med langt til legar tek munkane imot menneske som treng helsehjelp. Til klosteret søkjer menneske også som ber Gud om eit mirakel.

– Mirakel skjer, seier fader Yusuf.

Svikta

Men når tek bønene og mirakla på Mar Mattai slutt? Det veit ingen. Fader Yusuf er djupt pessimistisk. Han kjenner seg svikta av Vesten.

– Eg trur ikkje det er internasjonal vilje til å verna oss. Det gjeld alle minoritetane. Forsøket på folkemord mot yezidiane blir berre fortalt som ei historie. Det vil koma nye forfølgingar. Vi trur ikkje IS er borte, mange terroristar har etter at dei vart nedkjempa, gøymt seg blant dei sivile og ventar på å organisera seg til nye angrep, annleis enn sist, men likevel farleg. Og sidan vi kristne ikkje forsvarar oss med vald, er alternativet å flykta. →

Gjennom hundreåra har bønene lydd på arameisk i Mar Mattai-klosteret.





Har reist

Gjennom hundreåra er klosteret halde oppe av at kristne har gjeve donasjonar. Men no er svært mange flykta frå landet. Og både dei som flykta og dei som er tilbake, mista alt dei hadde då IS dreiv si omfattande etniske reinsing. No er det i staden kyrkjefolket som treng hjelp.

– I tre år fekk vi inga hjelp utanfrå. Alt kvilte på kyrkja, seier fader Yusuf.

– Vi prøver å hjelpa folk. Men handlingsrommet vårt er lite. Vi gjer det beste vi kan for å byggja opp att eit liv for dei som er på flukt i eige land eller har prøvd å reisa heim til husa dei vart jaga ifrå, seier fader Yusuf.

Framtid utanlands

Det er store syrisk-ortodokse samfunn i Holland, Sverige, USA, Canada, Australia. Mange av dei som er att i Irak, vil helst dra ut av landet for å skapa ei framtid i fred for barna sine.

– Dei fleste klandrar foreldra sine fordi dei ikkje drog frå Irak tidlegare. Dei er sjølve redde for at deira barn i neste omgang skal klandra dei. Mange ser inga framtid, dei har sett forfølging etter forfølging. Kvar skal dette enda, spør fader Yusuf.

– *Blir du her til dei siste kristne dreg?*

– Det veit eg ikkje. Eg er ikkje fri. Dersom kyrkja ber meg dra ein annan stad, må eg lyda. Sidan talet på kristne frå Irak stig i andre land, treng dei prestar der.

– *Kor mange kristne er att i Irak om ti år?*

– Eg seier at innan fem år, ikkje ti, vil Irak vera heilt tomt for kristne, dersom det ikkje blir ei løysing som gjev oss tryggleik. Vi treng ein internasjonal garanti frå FN for at vi trygt kan vera her – det gjeld både oss kristne og andre minoritetar, fordi vi ikkje lenger stolar på nokon. Vi treng hjelp, og det hastar.

SJÅ VIDEO

På www.stefanus.no kan du sjå videointervju med fader Yusuf.



Krossteiknet: I fjellsida over Ninive-sletta ligg Mar Mattai-klosteret.



Irak

- Folketal: 35 millionar
- Hovudstad: Bagdad
- Oppretta etter første verdskrigen, under britisk styre, sjølvstendig i 1932.
- Religion: Islam

Kurdistan

- Sjølvstyrt region
- Hovudstad: Erbil
- Omfattar to tredelar av områda i Nord-Irak der det er kurdisk fleirtal.
- Avtale om sjølvstyre i 1970 aldri sett ut i livet.
- Kurdisk sjølvstyre frå 1992, etter Golfkrigen.
- Fire kurdisk-dominerte område vest og sørvest for Kurdistan har uavklart status.
- Kring 100 kristne landsbyar ligg i Kurdistan. I dei «omstridde områda» ligg fleire kristne byar, som Qaraqosh, Bartella og Tel Skuf.

Ninive

- Ruinby i Irak, like ved Mosul.
- Ein av de viktigaste byane i oldtidens Midtausten.
- I 1. Mosebok byggjer Noas barnebarn Nimrod her.
- Profeten Jona vart send til Ninive for å profetere byens undergang dersom folket ikkje omvende seg. Folket angra, Gud sparte byen.
- Angeren heldt ikkje. Profeten Nahum vart send for å profetere ny undergang. No vart byen øydelt.
- I Matt 12,41 snakkar Jesus om Ninive.

KJEMPAR MOT MISTILLIT

I IRAK: TEKST, JOHANNES MORKEN; FOTO, PÅL BRENNE

Fader Samir har prøvd å byggja bru over ein avgrunn av mistru etter IS. Fadia (25) vil helst dra frå landet fordi ho ikkje lenger stolar på muslimar.

– Vi veit ikkje kven som er med i eller støttar IS, seier Fadia – som flykta frå IS til ein landsby i den kurdiske regionen i Irak.

IS var ikkje dei første som vandaliserte kristne landsbyar. I sin iver etter å slå ned det kurdiske ønskje om uavhengig styre, dreiv Saddam Hussein frå 1975 til kring 1990 hardhendt arabisering i dei kurdiske områda i nord. Av dei 4 500 kurdiske landsbyane han øydela, var 125 kristne. 67 kyrkjer vart knuste.

Landsbyen vi er i, overlevde Saddams angrep. Her har fader Samir, kaldeisk-katolsk prest, stått sentralt i eit kyrkjeleg hjelpearbeid for kristne, yezidiar og muslimar som i 2014 flykta frå IS-barbariet. Det einaste dei hadde med seg, var det dei gjekk og stod i.

Kidnappa

Kyrkja har skaffa folk mat og tak over hovudet. I starten kunne det bu 10 familiar i eitt hus. Ein av flyktningane som har fått hjelp hos fader Samir, er Fadia (25) og familien hennar. Medan familien budde i den irakiske hovudstaden Bagdad, vart broren til Fadia kidnappa av ekstremistiske muslimar. Familien flykta til landsbyen Tel Keppe på Ninivesletta. Faren døydde av det harde presset. Broren blei til slutt kjøpt ut. Så kom IS hausten 2014 – dei jaga dei kristne frå landsbyen deira og mange andre landsbyar.



Fader Samir fekk ansvar for flyktningar – kristne, yezidiar og muslimar.



– Vi vågar ikkje leva saman med muslimar, seier Fadia.

Sjia-kontroll

I dag er det ingen som har håp om venda tilbake. Irakiske styrkar kontrollerer sjekkpunkta til Tel Keppe. Inne i byen har ein sjia-milits kontroll. Husa er røva og vandaliserte. Grava til faren vart øydelt av IS med ei kraftig anleggsmaskin.

– Vi vender aldri tilbake, heller ikkje til Bagdad. Helst vil vi ut av landet. Vi kan ikkje leva saman med muslimar, vi veit ikkje kven av dei som kan vera IS, seier Fadia.

» Eg fortalte at alle hadde flykta frå IS og at kallet vårt var å hjelpa alle.

Fader Samir

Leva saman

Fader Samir forstår henne. Han har på si side hjulpet folk på flukt og med heilt ulik tru til å leva saman.

– Ein yezidi-familie likte ikkje å bu saman med sunnimuslimske familiar. Dei frykta at nokon kunne støtta IS. Eg fortalte at alle hadde flykta frå IS og at kallet vårt var å hjelpa alle. Etter eit år levde folk godt saman. Mange yezidi-familiar har også spurt meg om kross-teiknet vårt, seier fader Samir og held fram:

– Eg har forklart at krossen tyder kjærleik.

BYGGJER FOR USIKKER FRAMTID

Den krigsskadede kyrkja er reparert. Utanfor skal det byggjast leikeplass. Men ingen veit kva framtid dei byggjer for.

IRAK: TEKST, JOHANNES MORKEN; FOTO, PÅL BRENNE

I delar av landsbyen er det gjort store skadar, fortel Essam Wilson.



– Eg ønskjer meg til Europa. Men eg har ikkje pengar og må bli. Kyrkja ber oss også om å bli, seier Essam Wilson (27).

Vi er i landsbyen Tel Skuf tre mil nord for Mosul, den største byen i Nord-Irak. Dei kring 2 000 familiane som budde her før IS-invasjonen sommaren 2014, høyrer til den kaldeisk-katolske kyrkja. På vegen inn passerer vi sjekkpunktet som dei kurdiske peshmerga-styrkar kontrollerer.

Kulehol

Kulehol i murveggar ber tydeleg preg av kampar. Hit kom IS i august 2014. Heile landsbyen flykta. Her i Tel Skuf vart IS tvinga ut etter ti dagar. Men innbyggjarane var redde for å venda tilbake før IS var nedkjempa over alt. Det skjedde hausten 2016.

I dag har kring 900 av dei opphavleg 2000 familiane vendt heim. Dei fann husa plyndra. I denne landsbyen meiner innbyggjarane at kurdiske og irakiske styrkar må ha stått bak

plyndringa sidan IS ikkje, etter vitneutsegner frå folk som var tilbake i heimane sine, vandaliserte noko på sine ti dagar.

Nye kampar

Den kaldeiske kyrkja som var sterkt skadd av brann og granatnedslag, vart gjenoppbygd på fire månader hausten 2017, med utanlandsk pengestøtte.

Men så kom den kurdiske folkerøystinga 25. september i fjor – med overveldande oppslutnad om kravet om Kurdistan som eigen stat. Folkerøystinga blei også gjennomført i byar og landsbyar som den kurdiske regjeringa reknar som ein naturleg del av Kurdistan og som peshmerga-styrkane tok kontrollen over i kampen mot IS.

Etter at resultatet av folkerøystinga var klart, rykte irakiske regjeringsstyrkar inn og kriga dei kurdiske styrkane ut av den store byen Kirkuk. Ein av dei andre byane hæren prøvde å ta, var Tel Skuf. Det var harde kampar, men i denne landsbyen vann peshmerga-styrkane. Medan kampane pågjekk var folket på flukt for andre gong på tre år.

– Det var berre meg og nokre unge igjen, seier fader Salar. Då krigslarmen stilna, kom dei 900 familiane heim på nytt og prøvde endå ein gong å ta tak i håpet om ei framtid.

Fanga mellom to partar

Fader Salar vert rosa for innsatsen for å byggja oppatt kyrkja. Han har fleire planar. Like ved kyrkja er to hus rivne – to kristne familiar som flykta utanlands, har gjeve tomtene til kyrkja. Der skal det byggjast leikeanlegg. Barna vi møter kan knapt venta.

Men situasjonen er vanskeleg. På vegane møter Tel Skuf-folket vekselvis kurdiske styrkar og irakiske regjeringsstyrkar på sjekkpunkta.

– Vi kristne er fanga mellom dei. Men for oss er dette ikkje omstridde område, dette er vårt område, seier fader Salar.

Han byggjer for framtida, men han veit ikkje kva framtida blir. Unge har ingen jobbar å gå til. Mange eldre har ikkje noko å leva av.

Truga på livet

27 år gamle Essam Wilson flykta i 2014 frå Tel Keppe, ei mils veg unna. IS-krigarar stod på døra: «Kom dykk vekk, elles drep vi dykk.»



På fire månader bygde fader Salar kyrkja opp igjen etter dei store krigsskadane.



Dei gler seg til å leika på ein nye leikeplass.

Bror hans vart seinare drepen fordi han hadde vore tolk for amerikanske styrkar i Basra sør i Irak. Familien fann kroppen partert framfor huset.

– Eg stolar ikkje på muslimar etter dette. Naboar var brått i mot meg. Men eg hatar ingen, seier Essam Wilson. Han er sikker på at han aldri kjem heim til Tel Keppe der irakiske styrkar kontrollerer vegane og ein sjiamuslimsk milits har kontrollen inne i byen.

Ser håp

Fader Salar forstår dei unge som vil forlate Irak.

– Her er dei avhengig av at familiemedlemmar utanlands sender pengar. Dei vil ha eit verdig liv der dei klarar seg sjølve, seier fader Salar som også møter fattige som ikkje har noko å leva av. Men likevel ser han håp.

” Kanskje vil Gud hjelpa oss til nye liv her i vårt eige land.

Fader Salar

– Folket her trur at Gud vil hjelpa oss og verna oss. Difor har 8-900 familiane vendt tilbake for å byggja nye liv her. Det er mange prosjekt og eit stort håp som eg ikkje kan forklara.

– Kva seier du til unge som spør om dei skal dra frå landet?

– Eg oppmuntrar dei ikkje. Det er mange problem i Europa også. Kanskje vil Gud hjelpa oss til nye liv her i vårt eige land. Mykje avheng no av det irakiske valet i mai. Regjeringsstyrkane og peshmerga-styrkane har berre ein pause i striden om kontrollen her. Vi må venta og sjå om vi får hjelp til å byggja oppatt landsbyen vår, eller om folk dreg, seier fader Salar.

– Eller om vi dreg, legg han til.

FRYKTER HÅPLØSHETEN

Jenter på vei til skolen er et tegn på håp i Tel Skuf, Irak.

– Klarer vi ikke raskt å bygge opp igjen landet og bygge bro over den dype mistilliten mange kristne har til muslimer, vil håpløsheten komme for alvor, sier Emmanuel Youkhana.

I IRAK: TEKST, JOHANNES MORKEN; FOTO, PÅL BRENNE

Youkhana leder hjelpeorganisasjonen Capni (Christian Aid Program for Northern Iraq) som bidrar til å gjenoppbygge kristne landsbyer og hjelpe folk med arbeid og utdanning. Capni hjelper også yezidier som ble ofre for IS.

– Er det mulig å sikre en fremtid for kristne i Irak?

– Det er mulig, men ikke lett. Vi må bygge opp igjen tillit mellom religiøse, sosiale og etniske grupper. Vi må bygge infrastruktur, næringsliv og hus slik at folk kan vende hjem.

‘Ikke bli gisler’

– Mange kristne har ikke lenger tillit til muslimer. Hva sier du til dem?

– Folk tar ikke lenger sjansen på at naboer er knyttet til eller sympatiserer med IS. Det er fullt forståelig. Men vi må ikke bli gisler for våre minner, vi må i stedet lege dem. Det er en lang prosess. Prosessen tar enda lengre tid siden regjeringen i Bagdad ikke tar noen initiativ. Fire år etter at IS slo til er det ingen nasjonal debatt om hvorfor tragedien hendte og hvordan vi kan hindre at noe slikt skjer igjen. Regjeringen skraper bare på overflaten. Den gjør ikke noe for å nå grasrota og ofrene for IS.

– Hva skal en gjøre?

– Regjeringen må forandre pensum i skolene. For hva lærer vi våre barn siden vi har skapt en slik ekstrem bevegelse som IS? Vi må lære barna toleranse, ikke fundamentalisme.

” Vi må lære barna toleranse, ikke fundamentalisme.

Emmanuel Youkhana

Lovverket må sikre at alle føler seg likeverdige og ikke som andre- eller tredjerangs borgere.

Ikke tid

– Har de kristne som ennå ikke har forlatt Irak, tid til å vente?

– Vi har ikke den luksusen å ha god tid. Folk er trette. Vi må handle i år og de neste tre, fire, fem årene, ellers er kristendommen tapt i hjemlandet for østlig kristendom. Det vil også være et tap for Irak selv. I 2000 år har kristne og kirker vært en verdi for hele Midtøsten. I dag er vi kristne mer nødvendige enn noen gang: Over hele Midtøsten bygger sekteriske grupper murer. Kristne kan bygge broer.

– De mest pessimistiske sier at det bare er 150 000 kristne tilbake i Irak, mens det var halvannen million på 90-tallet. Hvor mange tror du det er?

– Vi har ingen statistikk. De mest optimistiske sier 250 000. Trolig er vi færre. I 1957 var vi 3 prosent av folket, i dag bare 0,8 prosent. Kristne har det relativt sett bedre i selvstyrte Kurdistan enn der Bagdad-regjeringen styrer, enten det er sunnimuslimske eller sjiamuslimske områder. De aller fleste kristne bor i kristne landsbyer i Kurdistan eller på Ninivesletten. Her kan vi investere for en fremtid.

Stille krav

– Hva kan gjøres?

– Solidariteten som enkeltkristne og kirker gir er viktig sammen med materiell støtte. Men mange europeere forstår dessverre ikke at det er svært stor forskjell på situasjonen for kristne i Europa og situasjonen for oss kristne i øst. Vi er minoriteter som ikke lever sammen med, men under muslimske majoriteter og stater. Kristne i Europa er majoriteter som tar imot minoriteter av muslimer i sekulære stater. Europa må dessuten, for å gi hjelp og drive business i Irak, kreve at Bagdad-regjeringen respekterer menneskerettigheter og minoritetsrettigheter. Dette må ikke bare være høflige fraser.

Savner protester

– Biskoper og enkeltkristne sier at IS har vist den sanne utgaven av islam. Hva mener du?

– Dersom IS ikke er den sanne utgaven av islam, fortell meg da hvem som har den rette? Vi lever i en global landsby. Muslimer er mine naboer og partnere,

våre barn går på skole sammen med muslimer. Vi må klare å leve sammen. Så langt har flertallet av muslimer og muslimske ledere – jeg vil ikke si alle – ikke vist oss sterkt nok at de er mot IS. Da karikaturene ble publisert i Danmark, var det store muslimske demonstrasjoner verden over. Kirker i Irak ble angrepet. De som demonstrerte, fortalte oss at karikaturene ydmyket islam. Når de nå sier at IS misbrukte islam: hvor mange demonstrasjoner har du sett verden over mot IS?

– Vi har hørt noen stemmer ...

– Ja, noen stemmer, men vi har ikke sett noen stor folkelig motstand. Det nytter ikke bare med fine fraser. Dersom de islamske institusjonene virkelig mener at IS ikke er det sanne islam, må de revidere pensum som underviser om vantroende og om jihad. La dem moderere imam-preknenene i moskeene. Ikke alle muslimer står for det IS mener. Jeg har mange muslimske venner, samarbeidsvillige og åpne. La oss investere i slike for å bygge en felles grunn, ikke felles dogmatisk grunn, men en felles grunn for utfordringene vi møter i dagliglivet.

Muslimer tror på Jesus

– Vi hører rapporter om muslimer som konverterer til kristen tro. Hva ser du av dette?

– Jeg mener noen overdriver rapportene. Dette er ennå ikke et fenomen. Noen muslimer konverterer her i Kurdistan. De risikerer ikke å bli stilt for retten og bli straffet, slik andre i samme situasjon utsettes for i den såkalte islamske verden og i Irak forøvrig. Derfor har de startet kurdisk-kristne kirker i de tre største byene her. Noen utsettes for utstøting i familier og lokalsamfunn. Men det er en liten pris sammenlignet med situasjonen andre steder.



Emmanuel Youkhana, som selv hører til den nestorianske kirken i Irak, håper i det lengste at det skal være mulig å sikre en fremtid for kristne i Irak.

FRA HELVETE TIL HELVETE — TIL HÅP

«Kim» (25) rømte fra verdens mest lukkede diktatur, men endte opp som sex-slave hos en voldelig eldre mann i Kina. Stefanusalliansens partner ble redningen.

TEKST OG FOTO:
THEA ELISABETH HAAVET, SEOUL

Det eneste Kim tør å vise på et bilde etter flukten er hendene. Møtet med smarttelefonen er et møte med en helt annen verden enn den hun flyktet fra.

– Hjertet mitt banker bare ved tanken på å snakke om fortiden, sier Kim.

Mange års mareritt er endelig over for den unge kvinnen som sitter på kontoret til Helping Hands Korea i Sør-Koreas hovedstad Seoul. Hun har sagt ja til å fortelle sin historie, men frykten sitter fortsatt i hele kroppen.

– Aller mest redd er jeg for at noe skal skje med familien min som straff for at jeg flyktet fra Nord-Korea, forteller hun.

Farefull ferd

Kim jobbet på et statlig gårdsbruk. Men inntekten var så lav at hun, som de fleste andre, måtte selge varer på det illegale markedet for å overleve.

– Nord-Korea er ikke så ille for de som har penger, men for de som ikke har det er landet et helvete. I landsbyen min hadde vi så lite mat at vi så vidt overlevde, forteller hun.

Med håp om et bedre liv valgte Kim å flykte til Kina, til tross for risikoen for å bli skutt av grensevakter. Ei venninne hadde dratt i forveien. Hun sendte en melding om at hun tjente gode penger i Kina, og inviterte Kim til det samme. Det Kim ikke visste var at venninnen, som mange andre kvinner som flykter, hadde havnet i menneskehandlernes hender. Meldingen var falsk, og førte Kim inn i samme fellen.

Solgt som brud

Da Kim kom til Kina, ble hun solgt som «brud» til en gammel kinesisk mann som drakk mye, skjelte henne ut og slo. Han passet på henne dag og natt, og hun fikk ikke forlate hjemmet i den lille landsbyen.

– Jeg var svært ulykkelig, forteller Kim.

Den unge kvinnen var desperat, men å kontakte kinesisk politi var ingen løsning. Hvis kinesiske myndigheter fant henne, ville hun bli sendt tilbake til avstraffelse i Nord-Korea. Som så mange kvinner som havner i samme situasjon, var hun helt uten rettigheter og beskyttelse. Til slutt kom Kim i kontakt med en koreansk-kinesisk kristen gruppe som besøkte landsbyen hennes, og som formidlet kontakt til hjelpere. Hun klarte til slutt å rømme, og ble sendt gjennom Kina via en hemmelig smuglerrute. Fortsatt var faren stor for å bli oppdaget av kinesisk politi og sendt tilbake til hjemlandet.

– Under flukten fikk jeg vite at en veldedig organisasjon hjelper oss og ber for oss, forteller Kim.

Heldigvis lyktes helperne med å frakte gruppen med flyktninger til et tredjeland, som sendte dem videre til Sør-Korea for å søke asyl.

Nytt liv

I Sør-Korea ventet flere ukers intervjuer med sikkerhetspoliti som ville forsikre seg om at Kim ikke var nordkoreansk spion. Etter det fulgte et reorienteringsprogram

» Aller mest redd er jeg for at noe skal skje med familien min som straff for at jeg flyktet fra Nord-Korea.

«Kim» (25)

hvor den unge nordkoreaneren blant annet lærte om demokrati, koreansk historie og markedsøkonomi. Det var også her Kim for første gang fikk høre om Gud og Jesus. På søndager var det tilbud om å delta på gudstjeneste.

– Jeg hadde aldri møtt noen kristne før. Hvis noen så mye som nevnte det ordet i Nord-Korea, kunne de jo bli drept. Men kristendommen er rett for meg. Den gir meg fred i hjertet.

– Vil det si at du regner deg som kristen nå?

– Ja. Det betyr ikke at jeg er en god kristen. Jeg vet ikke om jeg stoler på Gud, men på søndager går jeg til kirken. Der ber jeg for sikkerheten til familien min.

Stor overgang

Kim ble ferdig med reorienteringsprogrammet tidlig i 2018. Overgangen er stor fra det kommunistiske, kollektivistiske og isolerte Nord-Korea, til det ekstremt kapitalistiske, individualistiske og globaliserte Sør-Korea der konkurranse driver samfunnet.

Nordkoreanske avhoppere har generelt lavere inntekt og yrkesdeltakelse og mye høyere selvmordsrate enn resten av befolkningen. Mange sliter med post-traumatiske stresslidelser.

– Det er veldig vanskelig å være her. Vi har samme språk, men svært ulike måter å se ting på, forteller Kim. Hun skal snart begynne på datakurs, og for første gang i sitt liv få nærkontakt med en PC.

– Hva tenker du om fremtiden?

– Jeg har vært gjennom en veldig vanskelig og farlig reise, og nå er jeg her. Så jeg må være sterk og jobbe hardt for å få et godt liv her.

Foreløpig har Kim ingen venner og ikke noe sosialt liv i Sør-Korea. Savnet etter familien er til tider uutholdelig. Hun vet ikke om hun noen gang får se dem igjen.

– Men jeg har aldri angret. Her har jeg friheten. Og jeg kan tjene penger hvis jeg jobber, og kanskje hjelpe familien min.

Takker helperne

Kim takker menneskene som bidro til å redde henne i sikkerhet.

– Jeg takker dere inderlig for at dere hjalp meg. Jeg vet ikke hva jeg kan gjøre i gjengjeld. Dere hjalp oss enormt mye.

– Hva kan kristne i Norge gjøre for å hjelpe nordkoreanere?

– Økonomisk hjelp til Nord-Korea når ikke frem til de som trenger det mest. Noe av det viktigste dere kan gjøre er derfor å hjelpe avhoppere som meg i sikkerhet.

TVINGAR BARN TIL Å BLI BUDDHISTAR



På denne Na Ta La-skulen i Myanmar blir kristne barn av Chin-minoriteten systematisk pressa til å bli buddhistar.

I denne skulen i Myanmar blir kristne barn regelmessig tvangs-konverterte til buddhismen.

TEKST: JOHANNES MORKEN. FOTO: KAI TORE BAKKE

Dette er ein av 20 Na Ta La-skular i Myanmar. Desse skulane er eit «ekstremt eksempel» på undervisning som framstiller buddhismen som den einaste rette religionen, skriv Christian Solidarity Worldwide (CSW) i ein fersk rapport om diskriminering på basis av religion i undervisning.

Rapporten «Faith and the Future» viser illevarslande brot på trusfridommen for barn og ungdom under utdanning.

CSW har gjort studiar i fem land: Myanmar, Pakistan, Iran, Nigeria og Mexico. Stefanusalliansen som er søsterorganisasjonen til CSW, har eige arbeid gjennom partnarar i dei tre første av landa.

Uthola fridom

Grunnlova i Myanmar, frå 2008, garanterer barn rett til utdanning, og målsetjinga er gratis grunnskule for alle. Artikkel 34 garanterer trusfridom. Men trusfridommen er svært uthola. Den gjeld berre på vilkår av at religionen ikkje underminerer «offentleg orden», «moral», «helse» og «andre omsyn» i grunnlova. I ein eigen paragraf blir buddhismen gitt ein særskilt posisjon. Slik blir diskrimine-

ring av barn med ein annan religion legitimert. Sjølv om det ikkje er regulert ved lov, kan kristne ikkje få høgare offentlege stillingar.

Chin-delstaten er ein av delstatane der Stefanusalliansen har arbeid. Dette er den fattigaste delstaten i Myanmar – tre av fire lever for under ein dollar om dagen. 85,4 prosent av folket her er kristne. Men desse opplever aukande press. Dei siste åra er fleire kristne krossar øydelagde.

Berre dei siste månadane har partnaren til Stefanusalliansen, Chin Human Rights Organization (CHRO), dokumentert korleis kristne frå chin-folket utanfor Chin-delstaten blir nekta å halda gudstenester, og dei blir nekta offentleg julefeiring. Kristne chin blir også kasta ut av buddhistiske landsbyar, enkelte gonger med vald.

Ramar kristne

Press og tvang til konvertering på Na Ta La-skular er særleg utbreidd i dei hovudsakleg kristne delstatane Chin, Naga og Kachin. Ni av dei 20 Na Ta La-skulane ligg i Chin-delstaten, og tre ligg like ved grensa ved barn frå Chin som målgruppe. CHRO meiner styresmaktene brukar Na Ta La-skulane systematisk for å tvangs-konvertera kristne minoritetar. Målet er å assimilera dei inn i majoritetsbefolkninga.

Fattige familiar får sjansen til å senda barna bort til gratis skulegang og gratis opphald. Det høyrest forlokkande ut. Barna vert tekne til ein Na Ta La-skule. Det foreldra ikkje veit, er at på skulane blir barna pressa til å delta fast i buddhistiske ritual.

Dersom dei nektar å konvertera, blir dei truga med tvungen militærtjeneste og fysisk straff.

Tvangsarbeid

CSW har også studert ein spesiell skule (U Thuzana Charity School) i hovudstaden Naypyidaw. Fleirtalet av barna er kristne frå delstatane Chin og Naga. Når barna kjem hit etter lovnader om at alt er gratis, er røyndommen dei møter ille.

– Barna blir utsette for tvangsarbeid som vedlikehald, hagestell, matlaging, vask og pass av små barn. Alle feil dei gjer, blir straffa ekstremt fysisk. Det er minimalt med skulegang, står det i rapporten.

Ko Phwe som no er 22, kom til skulen i 2006. Han flykta i 2013. Han kom dit frå byen Kalay like ved grensa til Chin-delstaten, saman med åtte barn frå Chin-delstaten. Leiaren for klosteret og skulen hadde gjesta foreldra

» Dette er eit alvorleg brot på trusfridommen som garanterer retten til å praktisere og endre si tru utan tvang.

Birgitte Moe Olsen

hans og tilbode gratis skulegang. Då han kom fram, vart han straks barbert på hovudet og fekk på seg den buddhistiske novisedrakta i klosteret. Det var opp klokka 4 om morgonen og i seng klokka 10 om kvelden.

Etter at han flykta frå skulen, fortalde han om livet der til CHRO, som er partnar for Stefanusalliansen. Han rapporterte om daglege slag. At arbeidet gjekk for seint eller at han sølte ris under matlaginga var nok til å få straff.

– Kjem du for seint til eit måltid, blir du slått medan du et. Er du den siste som er ferdig med måltidet, får du juling, fortalde han.

Forlokkande

Men barna på desse skulane blir systematisk hindra i å praktisera den religionen dei er vaksne opp i, og dei blir sterkt tilrådde eller pressa til å konvertera til buddhismen. Grensedepartementet, som har ansvar for minoritetar, har gjort konvertering til buddhismen ekstra forlokkande: Dei unge vert lova prestisjefulle stillingar dersom dei får eksamen frå Na Ta La-skular og offisielt konverterer til buddhismen. I ei fersk sak fekk ein buddhist med eksamen frå Na Ta La ein viktig jobb i lokalstyret i delstatshovudstaden i Chin, Hakha, framfor ein kristen med fleire tiår med erfaring i lokaladministrasjonen, skriv CSW.

– Det er ein systematisk prosess, og den må fram i lyset, heiter det i rapporten.

Sårbare

Ein kristen leiar i Naga-delstaten seier til United States Commission on International Religious Freedom (US-CIRF) at desse skulane er eit verkemiddel i hendene på dei militære for å konvertera menneske til buddhismen. Barna ved Na Ta La-skulane blir «systematisk hindra i å praktisera den religionen dei er vaksne opp i», skriv CSW.

– Dette er eit alvorleg brot på trusfridommen som garanterer retten til å praktisera og endra trua si utan tvang, kommenterer menneskerettsrådgjevar Birgitte Moe Olsen i Stefanusalliansen. Ho følgjer opp Stefanusalliansens arbeid i Myanmar.

– Spesielt alvorleg er det at styresmaktene gjennom Na Ta La-systemet utnyttar menneske i ein sårbar situasjon. På internatskulen er barna under autoriteten til munkane, separerte frå sine foreldre. Dei står i praksis utan handlingsrom til å ta eigne val. Dessutan gjer fattigdommen og mangelen på skular i Chin-delstaten at mange står utan reelle val. I slike situasjonar er den religiøse identiteten eit enkelt offer i byte for eit betre liv, kommenterer Moe Olsen.



Menneskerettsrådgjevar Birgitte Moe Olsen er uroleg for Na Ta La-skulane. Foto: Pål Brenne

LEK OG KAMP FOR TROSFRIHET

Han har vært fotballmisjonær og har livnært seg som skopusser. Etter sommeren kommer Ed Brown (54) tilbake til Stefanusalliansen – som generalsekretær.

TEKST: JOHANNES MORKEN

– Jeg er begeistret. Selv om jeg trives godt i Helsingforskomiteen, blir det som å komme hjem til Stefanusalliansen – til en organisasjon og mange mennesker jeg kjenner godt og er glad i, sier Ed Brown. Han ble ansatt av styret like før påske.

– Hva er det første du vil gjøre?

– Jeg vil bli bedre kjent med gamle og nye kolleger og bygge tettere relasjoner. Deretter vil jeg gjøre det samme med partnerne ute. Alle må bli hørt. Så vil jeg tenke: Hvordan kan vi være enda bedre til å gjøre hverandre gode? Jeg har ikke nå sterke meninger om kursendringer eller nye prosjekter. Jeg må først lytte, høre hvor det brenner mest, og så får vi se om det skal skje nye satsinger eller om vi skal starte prosjekter nye steder. Det viktigste er at vi sammen jobber målbevisst for å forbedre situasjonen for kristne og andre som diskrimineres og forfølges på grunn av sin religiøse tro, identitet eller praksis.

Velmenende

– Både mens du var i Stefanusalliansen fram til 2016 og i Helsingforskomiteen etterpå har du arbeidet med parlamentarikere i kampen for trosfriheten. Er det, som FNs tidligere spesialrapportør Heiner Bielefeldt sier, «nye hykleri om trosfrihet»?

– Jeg er langt på vei enig. Mange er velmenende for trosfrihet, men er ofte ikke klar over hvor langt den-

ne friheten strekker seg. De er gjerne først og fremst opptatt av trosfrihet for egen gruppe – enten det er bahaier, kristne, muslimer eller buddhister. At trosfriheten gjelder alle, tenker mange ikke på. Dette gjelder særlig representanter for den religiøse majoriteten i et land. De har skaffet seg fordeler gjennom lovgivning og kultur. For at minoriteter skal få sin tros- og livssynsfrihet innfridd, må majoritetens privilegier nødvendigvis begrenses. Politikere og andre med makt må minnes om ansvaret for fellesskapet, ikke bare for egne trosfeller.

Stå opp for alle

– Hva er vårt kristne ansvar?

– Vi har et ansvar for å forsvare kristne over hele verden, men samtidig må vi også tydelig stå opp for buddhister, muslimer, bahaier, ateister og andre. Dette må vi gjøre ut fra at alle mennesker er skapt i Guds bilde, og ut fra det dobbelte kjærlighetsbud. En bi-effekt av å stå opp for alle er at det er lettere å få større respekt for og hjelp til å beskytte diskriminerte og forfulgte kristne.

– Så mens vi driver misjon blant muslimer, skal vi kjempe for deres trosfrihet?

– Ja. Profetene i Det gamle testamentet og Jesus i Det nye testamentet var klare: vi skal beskytte de minste, de svake. Minoriteter er ofte i en svak posisjon. I vår del av verden er muslimer en minoritet. Vi må også kritisere og utfordre muslimske majoriteter i land der kristne og

Ed Brown

- Født: 1964
- Familie: Gift. To barn
- Bor: Nærnes
- Arbeidet i Stefanusalliansen fra 2001 til 2016, først med ansvar for ungdomsarbeid. Fra 2005 til 2016: menneskerettighetsrådgiver, så leder for arbeidet menneskerettigheter og trosfrihet.
- Siden 2016: seniorrådgiver i Helsingforskomiteen. Har koordinert et internasjonalt parlamentarikernetverk (IPPFoRB) som han var sentral i opprettelsen av mens han arbeidet i Stefanusalliansen.
- Tidligere baptistpastor.

andre minoriteter undertrykkes. Samtidig: alle har rett til å overbevise andre – ved å drive misjon på en etisk og fredelig måte. Dette er ikke motsetninger.

– Men en del frykter muslimsk innflytelse her i landet.

Hva sier du til dem?

– Vi skal være lys og salt i verden, uten å undergrave andres rettigheter. Det var dette de kristne i urkirken var. Vi ser det samme hos kristne som forfølges for sin tro i dag. De holder fast ved troen og setter Jesus Kristus i sentrum.

Betydelig aktør

– Hvilken posisjon har Stefanusalliansen i norsk samfunnsliv?

– Organisasjonen har utviklet seg til å bli en vesentlig aktør i arbeidet for religions- og livssynsfrihet. Stefanusalliansen blir lagt merke til, særlig blant NGO-er. Folk kjenner oss på en helt annen måte enn for 20 år siden. Det gjelder også i politiske og diplomatiske miljøer. Vi kan arbeide for bedre innpass i akademia og forretningslivet.

– Bør Stefanusalliansen være mer aktivistisk?

– Vi må gjøre det som er mest virkningsfullt i praksis. I noen saker har vi, av folk som er under press, blitt bedt om ikke å gå ut offentlig, men i stedet bruke stille diplomati og oppfordring til bønn. I troskap mot dem har vi valgt slike kanaler, mens andre aktører har valgt offentlig

” Vi ser det (...) hos kristne som forfølges for sin tro i dag. De holder fast ved troen og setter Jesus Kristus i sentrum.

Ed Brown

aktivisme og fått oppmerksomhet – som i noen tilfeller har skadet saken de kjempet for. Derfor må vi velge aktivisme i offentligheten eller ta sakene bakveien, alt etter hva som gagnar dem vi kjemper for.

Glad i mennesker

– Hvem er Ed Brown?

– Jeg er amerikaner og preget av en oppvekst der familien flyttet mye. Jeg ble tidlig opptatt av å møte nye mennesker og å utvikle kulturelle antenner. Jeg er glad i mennesker. Og jeg er en leken person som har drevet idrett hele livet – fotball, amerikansk fotball, baseball, bryting, golf og frisbee-golf.

– Hva leser du?

– Jeg leser romaner, science fiction, fantasy og krim. Jeg leser om menneskerettigheter, kristendom, apologetikk, samfunnspolitikk og om lederskap – om hvordan lede seg selv og andre. I det siste har jeg lest meg opp igjen i psykologi, mitt første fag.

Leir og foreldrehjelp

KIRGISISTAN

Våre partnere i Kirgisistan, Maksat og Guljan Töröbekov, rapporterer om gledelig aktivitet ved familiesenteret og gjestehuset. I 2016 var anlegget ferdig. Nå har vi fått en ny hilsen: «Vi har arrangert familieleir, hatt samling for pastorer med familier og seminar for lærere. I vinter hadde vi nytt seminar om forholdet mellom barn og foreldre. Skolen vi samarbeider med, har 70 lærere – og det er 2000 foreldre. Siden september har vi en gang i uken hatt samling for 50 foreldre for barna i en spesiell klasse med barn med strever i skolen. Vi har også hatt separate møter med foreldre og lærere. Lærerne ser resultatene av møtene med foreldrene. I juni vil vi invitere disse 50 foreldrene til seminar ved gjestehuset. Vårt slagord er. «En sunn familie gir et sunt samfunn.»



Gjestehuset og familiesenteret.

Påske på Jesu eget språk

TYRKIA

I århundrer har den syrisk-ortodokse kirken feiret gudstjeneste med en dialekt fra Jesu eget språk – arameisk. I kirken «40 martyrer» i Mardin Tur Abdin i Tyrkia er deler av liturgien nå også på arabisk for at flere skal kunne forstå. Påskedagsmessen varer tre timer, men folk fyller opp kirken etter hvert. Det kom også muslimer, og byens muslimske ledere ble mottatt av biskop Saliba etter gudstjenesten.



Påskedag i Mardin i Tyrkia

Dødsdømt for blasfemi er frikjent

PAKISTAN

I to år har kristne Anjum Naz Sandhu (62) vore dødsdømd for blasfemi i Pakistan. 13. mars vart han frikjent i høgsterett i Lahore i Punjab-provinsen. – Vår advokat klarte å få han fri. Eg trur det gir håp også for Asia Bibi som har vore dødsdømd sidan 2010, seier Sajid Christopher Paul i Human Friends Organization (HFO). HFO er Stefanusalliansens partner i Pakistan. HFO har også sytt for humanitær hjelp til familien. HFO har skaffa Sandhu eit sikkert hus der han og familien kan bu på hemmeleg adresse dei første månadane. Sandhu hadde i 2016 søkt politivern mot utpressing. I staden vart han fengsla og seinare dødsdømd for blasfemi. Mange akademikarar og offentlege tenestemenn har vore studentar på skulane som Sandhu har drive.

www.stefanus.no, 15. mars



Sajid Christopher Paul sammen med Anjum Naz Sandhu og hans kone Romila. De har fem barn.

Reparerer brannskadd kyrkje

KIRGISISTAN

Eit forsøk på å brenna ned ei baptistkyrkje i Kirgisistan har ikkje skremt dei 40 medlemmane av kirgisisk og russisk opphav frå å møtast. Muslimske ekstremistar angreip kyrkja 2. januar. Brannen åt seg oppover alterduken, men stoppa før den oppslegne Bibelen. Kyrkja ligg på grensa mot Kina. Medlemmane har halde fram med å møtast både i den brannskadde bygningen og i private heimar. No reparerer dei bygningen.

worldwatchmonitor.org, 7. mars



Foto. World Watch Monitor

Pastor stilles for retten

TYRKIA

Pastor Andrew Brunsons sak kommer for retten i begynnelsen av mai. Han ble arrestert i 2016, beskyldt for å være innblandet i kuppforsøket mot president Erdogan. Han har sittet fengslet siden da. Brunson som har ledet en protestantisk menighet i Izmir i over 20 år, benekter enhver deltakelse i kuppforsøket. Saken ble 16. april utsatt i tre uker. Stefanusalliansen har appellert for ham. Vær med ham i bønn. Følg saken på www.stefanus.no



Andrew Brunson

Kristne kvinner dobbelt forfulgt

For første gang er det analysert hvordan forfølgelse av kvinner skiller seg fra forfølgelse av menn. Analytikere bak Open Doors sin årlige liste over de 50 land i verden hvor det er vanskeligst å være kristen, slår fast at kristne kvinner er forfulgt både for sitt kjønn og sin tro.

Rapporten «Gender profiles of Persecution» avdekker hvordan kristne kvinner er utsatt for nær dobbelt så mange forfølgeshandlinger som kristne menn. I land der det skjer forfølgelse, rammer kvinner av mer enn dobbelt så mange typer vold som menn.

– Det egentlige målet for forfølgerne er å ødelegge lokale kristne samfunn. Uten å undervurdere den volden kristne menn utsettes for, er det klart at volden som rammer kvinner er verre, heter det. worldwatchmonitor.org og stefanus.no, 8. mars



To av av disse jentene ble kidnappet av Boko Haram i Nigeria i 2014. Fortsatt er mange av jentene i fangenskap, i verste fall er de drept. Foto. World Watch Monitor

Streng straffer

VIETNAM

Den kristne menneskerettsadvokaten Nguyen Van Dai er dømt til 15 års fengsel og fem års husarrest. Fem andre blei dømd til straffer på sju år og meir. Dommane fall 5. april. – Det internasjonale samfunnet må fordømme disse straffene, seier Mervyn Thomas i Christian Solidarity Worldwide. csw.org.uk, 5. april



Nguyen Van Dai fikk straff på 20 år.

Fulle kirker i påsken

PAKISTAN

Kirkene i den kristne bydelen Youhanabad i Lahore i Pakistan var fullsatt i påskens gudstjenester. Sikkerhetstiltakene – både med politi og frivillige vakter – var strenge etter flere terrorangrep mot kirker i eller like før påskehøytidene de siste årene. – Kristne i Pakistan er sterke i troen, sier Sajid Christopher Paul i Human Friends Organization, Stefanusalliansens partner.



Langfredag utenfor en katolsk kirke i Lahore i Pakistan. Foto: HFO

Mama Maggie får nye prisar

Mama Maggie blir æra for trufast innsats for fattige barn. Biola University i Sør-California gav henne 21. mars «Charles W. Colson Courage and Conviction award». Prisen vart etablert i 2014 og blir kvart år gitt til eit menneske som «demonstrerer dedikert innsats for sanninga i det bibelske verdsbiletet, og ein vilje til å handla på bibelske prinsipp, sjølv kor risikabelt og utfordrande det kan vera». 18. mars fekk Mama Maggie ei æresutmerking av president al-Sisi i Egypt for innsatsen sin. I fjor fekk ho pris av herskaren av Dubai, for innsatsen for å skapa håp i den arabiske verda.

NY SJEF OG NYE VEDTEKTER



Frå venste: Konstituert generalsekretær Hilde Skaar Vollebæk, styreleiar Gunnar Dehli og leiar i representantskapet, Karin Riska.

Ed Brown blei presentert som ny generalsekretær då Representantskapet hadde møte 20. og 21. april.

– Vi er glad for at den nye generalsekretæren kan «vera på» frå dag éin. Han kjenner organisasjonen, sa styreleiar Gunnar Dehli.

Stefanusalliansen fekk også oppdaterte vedtekter som mellom anna er tydelegare på rollefordelinga mellom ledda i organisasjonen. Vedtektena har også fått ei språkleg oppdatering av formålet.

Attval

Karin Riska blei attvald som leiar og Reidulf Stige som nestleiar i representantskapet. Hans Olav Syversen, tidlegare parlamentarisk leiar for KrF, og førskulelærer Borghild Hukkelberg er nye medlemmar. Oddbjørg Aasen Bjørdal, Marie Fostervold og Henning Vik, som hadde avslutta ein treårsperiode, vart attvalde.

Eli Minde som har vore med i ni år og difor ikkje kunne veljast fleire gonger, blei varmt takka. Jorunn Hallaråker (37), politisk rådgjevar i KrFs stortingsgruppe, blei vald som nytt styremedlem. Ragnar Sagdahl (47) vart vald til ein ny periode på tre år. Resten av styret og representantskapet stod ikkje på val. Styret konstituerer seg sjølv.

Les nye vedtekter, sjå rekneskap og orientering om året og sjå alle medlemmane av styre og representantskap på www.stefanus.no.

Formålet

Her er den nye formålsparagrafen for Stefanusalliansen

1. Under mottoet «sammen for de forfulgte» hjelper og støtter Stefanusalliansen mennesker som undertrykkes for sin tro, med særlig vekt på kristne i land der trosfriheten krenkes.
2. Stefanusalliansen ser kampen for trosfrihet for alle som et kristent ansvar. Vi arbeider for økt respekt for og etterlevelse av retten til å ha en tro, skifte tro og utøve sin tro.
3. Ut fra Bibelens misjonsbefaling bidrar Stefanusalliansen til å formidle evangeliet i ord og handling i land der trosfriheten begrenses.
4. Stefanusalliansen setter trosfrihet på dagsorden. Vi utfordrer og mobiliserer myndigheter og sivilsamfunn til engasjement og handling.
5. Stefanusalliansen utfordrer og inspirerer enkeltmennesker, menigheter og grupper til forbønn, støtte og aktivisme for de som undertrykkes for sin tro.
6. Stefanusalliansen skaper fellesskap mellom kristne i Norge og kristne som forfølges og diskrimineres, til enhet og gjensidig berikelse av troslivet.

Frå dør til dør ØYGARDEN



Konfirmantane i Øygarden i Hordaland gjekk i mars frå dør til dør for å samla inn pengar til Mama Maggies arbeid i «søppelbyen» i Kairo – Stefanusbarna. Dei fekk inn 47 000 kroner, klart meir enn i tidlegare innsamlingar som konfirmantar har gjennomført.

– Vi er glade og litt positivt overraska, seier kyrkjelydspedagog Hogne Berland.

Gleder andre FARSUND



Sebastian og Tonje i Bjørketun barnehage har fått på seg egyptiske klær.

Bjørketun barnehage i Farsund har hatt sin årlige Egyptdag og basar til inntekt for Stefanusbarna. Hele 27 782 kroner kom inn. Bjørketun barnehage har «Å glede andre» som tema dette året.

– Tusen takk for engasjementet, sier Marianne Haugerud i Stefanusalliansen.

Din barneklubb eller barnehage kan bli Stefanusvenner. Les mer på www.stefanus.no under Dette gjør vi.

LÆRER NOE NYTT HVER DAG

Gisle Skeie (44). Gift med Live Husan. Far til Henny (10), Kaja (8), Anna (6) og Sivert (4).



Gisle Skeie har vært ansatt i Stefanusalliansen i 14 år.

– Hva gjør du i Stefanusalliansen?

– Jeg er nyansatt kommunikasjons- og markedsjef. Fram til nå har jeg vært kommunikasjonsrådgiver og drevet med innsamling, laget ressursmateriell, jobbet med Stefanusprisen og «Søndag for de forfulgte» og en del annet. Frem til 2016 var jeg redaktør for Magasinet Stefanus og nettsidene.

– Hvorfor arbeider du her?

– Jeg har vært her i 14 år – fordi jeg får være en del av et viktig og inspirerende arbeid. Og jeg lærer noe nytt hver eneste dag. Men jeg hadde ikke blitt værende så lenge uten kolleger som jeg trives utrolig godt sammen med.

– Din største opplevelse i jobben?

– Akkurat nå tenker jeg på vår 50-årsfeiring i november. Vi hadde besøk av partnere og venner fra land som Nord-Korea, Egypt, Vietnam og Tyrkia. De fikk møte våre fantastiske støttespillere her i Norge: ildsjeler, givere, ansatte, tidligere ansatte, tillitsvalgte, biskoper, pastorer og mange andre. Det var godt å være samlet i glede, til tross for alvor. Biskop Thomas fra Egypt sa det treffende på jubileumsfesten: vi skal ikke synes synd på de forfulgte, men beundre den sterke troen de har. Jeg ser stadig tydeligere at kristne i Norge både trenger og er takknemlige for impulser fra «den forfulgte kirke».

– Favorittinteresse ellers?

– Spille piano, høre på musikk og lese.

Fargelegg et kors fra Egypt

Iota-korset, et gammelt kors fra Egypt, kan fargelegges: De ulike fargene er symboler på ulike sider ved livet og troen.

Stefanusalliansen har laget et nytt ressursmateriell der barn og ungdom kan bli kjent med iota-korset. La dem få pensler og farger.

Opplaget kan lastes ned fra nettsiden www.stefanus.no. Du finner det under For menigheter/Ungdom og konfirmanter



Møt Mama Maggie!

Misjonssalen, Oslo
Tullins gate 4 (v/Holbergs Plass)
Tirsdag 29. mai Kl. 19.00–21.00

Inspirert av Jesu kjærlighet gir Mama Maggie verdighet, omsorg og nye muligheter til de fattigste av de fattige i Egypt. Mama Maggie er internasjonalt anerkjent for sitt arbeid Stefanusbarna, som når over 27 000 familier i Kairos søppelstum. Siden 2005 har Mama Maggie vært en av Stefanusalliansens partnere i Egypt. Nå kommer hun til Norge.

Møt henne i Misjonssalen i Oslo 29. mai! Både Mama Maggie, forfatter **Eyvind Skeie** (som tidligere har skrevet bok om henne) og **Oslo Soul Children** deltar.

Det vil bli mulighet til å gi en gave til Mama Maggies arbeid og Stefanusbarna. Arrangementet er gratis og åpent for alle.

VELKOMMEN!

LÆRER AV FLYKTNINGER FRA SYRIA

Bibelskoleelever fra årets team i Beirut i full aktivitet for flyktningbarn fra Syria.



Forholdet til flyktninger i Norge blir ikke det samme etter bibelskoleelevens opphold i Beirut.

Elena Teigen (18) fra Kongsberg, Ingunn Hauge (19) fra Sotra, Peder Skjeldal (20) fra Holmestrand og Ragnhild Nilsen (19) fra Sotra er studenter ved Bibelskolen i Grimstad. I vinter er de på team i Beirut i samarbeid med Stefanusalliansen.

– Det er spennende å arbeide i et land så nær Syria og som derfor er midt oppi flyktningkrisen. Vi får lære mer om flyktninger og hvordan vi kan elske dem og integrere dem. Dette vil vi ta med oss hjem til Norge, sier de entusiastiske ungdommene.

Vokst

De arbeider i baptistkirken Resurrection Church Beirut, Stefanusalliansens partner. De arbeider i en barnehage, på kirkekontoret, i et program som gir skoleerstatning for syriske flyktninger som ikke har fått skolegang og i et sosialt tiltak for barn som ikke har skolegang.

» Vi møter barn som ikke vet hvordan de leker normalt. De har bare fått se konflikt.

Bibelskoleelever etter opphold i Beirut

– Det gjør inntrykk å se barnas traumer gjenspeilt i oppførselen deres. Noen barn vil ikke smile, noen vil bare slåss. Noen barn vet ikke hvordan de leker normalt. De har bare fått se konflikt. Det gjør inntrykk å se hvordan møtet med Jesu kjærlighet forandrer familier. Vi møter mange flyktninger som har kommet til tro på Jesus etter at de kom ut fra Syria.

Møter med flyktninger hjemme i Norge blir ikke det samme som før de dro hit, sier teamet.

– Kunnskapen, erfaringen og innsikten vår om deres bakgrunn og kultur gir oss visdom til å handle i kjærlighet. Vi har lyst til å lære mer, møte flere flyktninger og høre historiene deres. Vi har dessuten fått se mer av hvordan Gud virker i verden, og vårt personlige forhold til Ham har utviklet seg. Det påvirker vår tro for resten av livet, sier de.

Vil du reise neste år?

Du kan bli med på team til Midtøsten neste skoleår. Teamet sendes fra Bibelskolen i Grimstad. Det er plass til flere.

Linjen heter World Wide Walk, og temaet er Midtøsten. Opplegget for skoleåret er 4,5 måneder forberedelse og undervisning på Bibelskole i Grimstad og et like langt teamopphold ute – i Jordan sammen med Bibelselskapet og i Beirut i Libanon sammen med Stefanusalliansens partner, Resurrection Church.

Les mer på bibelskolen.no/linje/world-wide-walk

HUSKIRKENE I IRAN VOKSER RASKERE ENN ALLE ANDRE KIRKESAMFUNN I VERDEN

Samtidig er iranske kristne under ekstrem forfølgelse og kristne ledere jaktes på av myndighetene. Den desperate mangelen på ledere gjør at helt ferske troende må ta ansvar – uten særlig kunnskap om det de tror på.



Les på giroen hvordan du kan styrke den unge persiske kirken.

Teheran, Iran





Bli fast giver! RYGGRADEN I ARBEIDET FOR DE FORFULGTE

Regelmessige gaver er ryggraden i arbeidet for de forfulgte. En forutsigbar gaveinngang gjør det både enklere og billigere å planlegge organisasjonens innsats, samtidig som våre partnere kan være trygge på at midlene kommer.

Bli fast giver ved å registrere deg på minside.stefanus.no
Eller ta kontakt, så hjelper vi deg! Tlf. 23 40 88 00 / E-post: post@stefanus.no

FORTELL EN VENN OM MAGASINET STEFANUS

**Syv utgaver i året
– GRATIS!**

Magasinet Stefanus gir stemme til de forfulgte og gir deg inspirerende møter med troende over hele verden

**SEND SMS
«MAGASIN»
TIL 2377**



BOKPREMIE!

De 20 første som melder seg får fritt tilsendt en av Eyvind Skeies bøker fra Egypt: «Biskop Thomas. I kjærlighetens sirkel.» eller «Mama Maggie. En fortelling fra Egypt.»

